AktieRadius

RADIUS NEDERLANDSE VERENIGING VAN HOUTDRAAIERS

Merry Christmas

nr. 56
december 2007

Kwartaaluitgave van RADIUS Nederlandse Vereniging van Houtdraaiers

NEDERLANDSE VERENIGING VAN HOUTDRAAIERS

Bestuur

Voorzitter: Vacant
Secretaris: Aat Meijboom,
L. de Raatlaan 15, 3209 AR Hekelingen
e-mail: aatmeijboom@tiscali.nl
tel. 0181 639 728
Penningmeester: Bert (A.) Rosbach,
Meidoornsingel 67, 3053 BK Rotterdam,
tel. 010 418 47 86. e-mail: a.rosbach@chello.nl
Postbank 74 19 49 tnv RADIUS.
Ledenadministratie: Ruud (R.) van Oorschot,
J. Vermeerhof 7, 1394 GG Nederhorst den Berg,
tel. 0294 253 421, e-mail: ruud.vanoorschot@hetnet.nl
Lid: Jan (J.Q.) van der Ploeg.

DemoDagCommissie

Chr. Jörg, tel. 030 251 36 84
E-mail: christiaanjorg@wanadoo.nl
Hans van der Kraan, tel. 020 644 97 69
E-mail: demodays@iwtdb.net
Hans Pul, tel. 033 258 20 88
E-mail: ellespul@xs4all.nl

RedactieCommissie

Jos (J.D.) Toussaint, René (R.M.) Wetzels.
Secretariaat: R.M. Wetzels, Sportlaan 4, 7491 DG Delden,
tel. 074 376 53 21, e-mail: aktieradius@hetnet.nl

Advertenties

Wim (W.) te Winkel, Mispel 4, 7621 WB Borne,
tel. 074 266 21 82, e-mail: te.winkel@home.nl

Afdelingscontactpersonen

Amsterdam	Rik Mars	tel. 020 490 48 87
Arnhem/ Nijmegen	Jaap Boks	tel. 0481 372 495
Den Haag	Lex Polderman	tel. 070 323 27 07
Flevohoutdraaiers	T. van der Kolk	tel. 0341 418 128
Haarlem	Joop Wiezer	tel. 023 524 57 72
Haarlemmermeer	Klaas Dikstaal	tel. 020 659 29 77
Limburg	Ger Vervoort	tel. 077 354 99 99
Lochem	Hans Langkamp	tel. 0547 351 881
Noord	Arie Hilt	tel. 0515 231 859
Noord-Holland N.	Aad Sneeboer	tel. 0229 270 982
Rotterdam	Bert Rosbach	tel. 010 418 4786
Utrecht	Jasper v.d. Visch	tel. 034 621 23 68
Veluwe	Bob Kemerink	tel. 038 454 05 40
De Waarden	G. de Jong	tel. 0182 382 973
Zeeland	Ko Marinissen	tel. 0113 695 970

Kopij

AktieRadius verschijnt viermaal per jaar; medio maart, juni, september en december. De redactie verzoekt u uw bijdragen zes weken vóór deze verschijningsdata liefst op diskette of per e-mail aan te leveren. Foto's en tekeningen graag voorzien van uw naam zodat wij deze kunnen terugsturen.

Uiterste inleverdatum AktieRadius 57:
1 februari 2008

Deze stukken vertolken de mening van de inzender en behoeven niet de mening van het bestuur en/of de redactie te vertolken. Zij worden dan ook geplaatst buiten verantwoordelijkheid van RADIUS en de redactie.
De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden kopij in welke vorm dan ook inhoudelijk te beoordelen, zonder opgaaf van redenen te weigeren of in te korten.
Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is slechts toegestaan met schriftelijke toestemming van het bestuur.

Website RADIUS: www.houtdraaien.com

Het werken met voor het houtdraaien gebruikelijke gereedschappen, machines en uitgangsmateriaal kan gevaarlijk zijn. Lees vóór het gebruik de bijbehorende voorschriften en volg de daarin gegeven aanwijzingen zorgvuldig op. Noch de vereniging RADIUS, noch de redaktie van AktieRadius, noch de auteurs van de in dit nummer opgenomen artikelen en advertenties kunnen enige aansprakelijkheid aanvaarden voor onvolkomenheden of andere fouten.

Van de bestuurstafel

Bij het verschijnen van het alweer laatste nummer van 2007 past een terugblik op het afgelopen jaar. Het jaar waarin we het 12½-jarig bestaan van RADIUS vierden. Ondanks van sommige zijden enkele pessimistische geluiden was het een groot succes, qua opkomst, deelnemers, locatie en niet te vergeten de zeer open sfeer. Al met al een groot succes door de inspanningen van alle deelnemers. Dit is voor het bestuur de ontwikkeling waarnaar we streven: meer met en voor elkaar doen!
Dan volgde in november de centrale DemoDag in De Schalm, met ongeveer 300 bezoekers (Ja, u leest het goed) een grandioos succes. Dit alles dankzij de inzet van de Lekstroomdraaiers en de DemoDagCommissie.

Voor de volgende DemoDagen zijn de data en plaats al vastgesteld. In de komende vergadering met de afdelingen staat o.a. op de agenda verdere "verfijning" van de DemoDagen en hoe kunnen wij onze jeugdleden, die er gelukkig steeds meer komen, helpen met het een en ander zodat ze de kunst van het houtdraaien goed onder de knie krijgen. En niet te vergeten gaan we nu al brainstormen (wat een woord) over de viering van ons 15-jarig bestaan in november 2009. Zoals u ziet blijven er gelukkig nog genoeg onderwerpen over om ons mee bezig te houden.
Het bestuur wil op de ingeslagen weg doorgaan en hoopt op uw medewerking. Denkt u eens aan deelneming in het bestuur of in commissies?
Namens het bestuur wens ik u een prettige jaarwisseling en een goede gezondheid in 2008.

Aat Meijboom

Van de redactie

Het jaar 2007 kende hoogte- en dieptepunten. Een dieptepunt is voor mij het definitief afscheid moeten nemen van mensen om mij heen. Ook binnen RADIUS hebben we afscheid moeten nemen van diverse leden. Helaas een vaststaand feit, zeker gezien het hoge grijsgehalte in onze vereniging.
Een hoogtepunt voor mij was en ik hoop voor vele RADIUS leden, de jubileumtentoonstelling in het Archeon in Alphen a/d Rijn. Daar hebben beginnende houtdraaiers, gevorderden en professionals laten zien op welk niveau houtdraaien in Nederland staat.

Mijn oproep in AktieRadius 55 voor nieuwe kopij heeft geleid tot de artikelen die u in deze AktieRadius kunt lezen. Om ook in 2008 uw verenigingsblad zinvol te kunnen vullen, hebben we uw bijdrage echt nodig!

Namens de redactie wens ik u prettige Kerstdagen en een goed draaiend 2008!

René Wetzels

Eihuis of huisei?

Voor de Pasen is het binnen onze afdeling gebruikelijk om iets te draaien dat met Pasen te maken heeft. Om nu een gewoon ei te draaien vond ik een beetje te gemakkelijk. Ik wilde er iets meer van maken. Zoals gewoonlijk loop ik daar een aantal weken mee in het hoofd rond alvorens het ook daadwerkelijk tot een bruikbaar idee komt. Het uiteindelijk idee was dat een ei in de beginne een woning is voor een kuiken. Dus waarom die woning dan niet in het echt vorm gegeven?

Ontwerp

Het ontwerp van het ei is gebaseerd op het artikel 'de natuurlijke ei-vorm' in AktieRadius 37 van Jos Toussaint. Als grootste diameter van het ei heb ik gekozen voor 70mm en de hoogte die daar uit volgde was 95mm. Vanuit de onderkant van het ei heb ik de bovenlijn van de raampjes en deurtjes afgetekend op 60mm. Aan de hand van die lijn heb ik vervolgens de onderkant van de raampjes op 18mm en de onderkant van de deurtjes op 30mm afgete-

kend. De breedte van de raampjes is 18mm en die van de deur 23mm. Zie tekening aanzicht eihuis/huisei.

Uitvoering ei

Ik ben begonnen met een zuiver vierkant stuk hout (vermoedelijk mahonie) 75 x 75 x 140mm. Daar heb ik toen een zuivere 8-kant van gemaakt. Die zuivere 8-kant is nodig om er met de vierkante gatensteek raampjes en deurtjes in te kunnen maken. Omdat de gaten voor de deur en raampjes geheel door het achtkant heen zijn gemaakt krijg je dus twee deuren en vier raampjes in het ei. Zie tekening bovenaanzicht achtkant. Voor degene die niet beschikken over een vierkante gatensteek niet getreurd want met boren en een scherpe hakbeitel en enig geduld en zuiver werken lukt dat ook. Mijn werkwijze met draaien is meestal het opspannen van het hout in een spankop. Dit noodzaakt tot overlengte van het hout om het opspannen ook mogelijk te maken. Omdat het ei uit twee delen bestaat moet het aan beide zijde van het ei worden opgespannen. Aan de hand van dit gegeven is bepaald waar in de lengte van 140mm de onderkant en bovenkant van het ei moet komen. Hou rekening met het gegeven dat het stuk hout op de draaibank in twee stukken afgestoken moet worden.

Maken van in te lijmen raampjes en deurtjes

Voor het maken van de raampjes heb ik vier latjes gezaagd van een witte houtsoort (esdoorn), lengte ruim tweemaal de diameter van het ei (200mm) De maat wordt bepaald door de breedte en hoogte van het raampje (18 x 18mm) - drie lagen fineer : 2. Mijn fineer was 1mm dik. De maat van de latjes wordt dus 18 - (3 x 1) : 2 = 7,5 x 7,5. Eerst lijmen we twee latjes aan elkaar met een tussenlaag van mahoniefineer. Dat doen we ook met de twee andere latjes. Vervolgens lijmen we de twee gelijmde latjes aan de andere twee gelijmde latjes met ook een tussenlaag van mahoniefineer. We

Ons assortiment is uitgebreid.

We leveren nu de volgende produkten:
- Shellawax
- EEE-Ultrashine
- Waxtik
- Waterbeits
- Traditional wax

Shellawax Ron's www.rons.biz

Kijk voor meer informatie op het Shellawax deel van www.rons.biz
of neem contact op via info@rons.biz

Ook ons assortiment workshops is uitgebreid met o.a.
de workshop "Afwerktechnieken voor hout".
Kijk dus ook eens bij de cursussen op onze website.

krijgen dan op de kop van de vier aan elkaar gelijmde latjes de roetjes van het raam te zien. Om het ontstane vierkante gat lijmen we rondom een laag b.v. zwart fineer dat op de kop zichtbaar wordt als kozijn van het raam.
De deur is iets lastiger te maken. Het raampje in de deur wordt 13 x 13mm. We zagen dus weer vier latjes lang 100mm van esdoorn. De maat van deze latjes (zie de raampjes) wordt 13 – (3 x(fineerlagen) 1) :2 = 5 x 5mm. Die latjes lijmen we op de zelfde manier ook weer met een tussenlaag van fineer aan elkaar. Om deze vierkante lat lijmen we rondom een laag mahoniefineer.
De breedte van de deur is 23mm. De stijlen van de deur (die tegen het raampje van de deur aangelijmd worden) worden dan (23 - 13 – twee lagen fineer van de kozijn rand) : 2 = 4mm. We zagen dus twee latjes esdoorn dik 4mm, hoog 28mm, (hoogte deur – twee lagen fineer kozijnrand). De bovendorpel van de deur wordt ook 4mm. We zagen dus een lat dik 4mm, breed 13mm en lang 100mm. Nu moeten we nog de lat onder het raam maken. Die wordt 13mm dik. De hoogte daarvan wordt 30mm – 4mm (bovendorpel) – 13mm (hoogte raampje) – 2 lagen fineer = 11mm. We lijmen nu de bovendorpel op het raampje en de lat van 11mm onder het raampje. Vervolgens lijmen we de stijlen van de deur langs het raampje. Om deze lat lijmen we tenslotte een laag zwart fineer als kozijn rondom de deur.

Inlijmen deur en raampjes

Nu de lat van de deur en raampjes klaar is, kunnen we die gaan lijmen in de gemaakte achtkant van het ei. We lijmen als eerste de lat van de deur in de achtkant. Vanuit de lat van de raampjes 200mm lang zagen we vier stukjes onder een hoek van 45 graden (zie hiervoor de tekening bovenaanzicht achtkant) en lijmen die ook in de achtkant. Na uitharding van de lijm kan het draaien van het ei gaan plaats vinden.

Draaien ei

Voor het draaien van het ei kunnen we twee kanten uit. De eerste is het draaien van een massief ei. De tweede is het draaien van een hol ei. Ik zelf heb gekozen voor een hol ei.
We spannen de achtkant van het ei op tussen de centers. We draaien aan weerskanten van de achtkant een borst die in de spankop past. Gelijktijdig draaien we de achtkant rond iets groter dan de diameter van het ei. Dan tekenen we op de cilinder de onderkant van het ei af. Op 70mm boven de onderkant van het ei tekenen we een lijn af op de cilinder. Dit is de plaats waar de scheiding komt tussen het ei en het kapje van het ei. Op die plaats steken we de cilinder netjes vlak af. De onderkant van het ei spannen we nu op in de spankop. Voor het uitdraaien van het ei heb ik een malletje gemaakt om tijdens het uitdraaien in de gaten te hou-

den dat ik het ei niet te ver uitholde. De wand tussen de binnen en buitenkant mag n.l. niet te dun worden. Het risico is n.l. dat bij een te dunne wand de raampjes en deurtjes uitbreken. Ik heb de wand 4mm dik gehouden. Aan de uitholzijde heb ik een rechte kant gehouden waar het kapje van het ei weer in gaat passen.

Na het uithollen van het ei spannen we het kapje van het ei in de spankop. We draaien er nu een verkenning aan zodanig dat het kapje van het ei strak in de onderzijde van het ei past (zoals een deksel op een potje), waarbij de aansluiting van de deksel in het potje zit. Hierna spannen we de onderkant van het ei weer in de spankop en zetten het kapje van het ei op de onderkant van het ei. Tegen het kapje zetten we dan het tegencenter, zodat het geheel verder gedraaid kan worden.

We draaien nu de vorm in het ei zover als dat mogelijk is. Vervolgens halen we het geheel uit de draaibank. We spannen nu de onderkant van het ei aan de dekselkant in op de spankop (inwendig in het ei klemmen) en draaien de onderzijde van het ei netjes en glad af. Voor we nu verder gaan, werken we de onderkant van het ei geheel af. Nu spannen we het kapje van het ei op en draaien de binnenzijde van het ei ook in de vorm van de binnenkant ei. Dan spannen we het kapje omgedraaid in de spankop (op de aansluiting kapje/onderzijde ei) en draaien de bovenzijde van het ei netjes en glad af. Ook die werken we geheel af. En is het ei op de schoorsteen na geheel klaar.

De schoorsteen

Voor de schoorsteen is het goed een donkere kleur te kiezen. Op tekening schoorsteen is de maatvoering aangegeven. Het draaien van de schoorsteen is vrij makkelijk. Voor het plaatsen van de schoorsteen na het afwerken hiervan boor je in de rand van het eikapje een gaatje van Ø 8mm. Hier wordt dan de schoorsteen ingelijmd.

Eierdopje

Ook het draaien van het eierdopje als standaard van het huisei/eihuis heb ik niet uitgewerkt, omdat mij dat ook vrij makkelijk lijkt.

Eindresultaat

En dan na al het zagen, gaten steken, latjes zagen, lijmen en nog meer lijmen, draaien, afwerken etc. etc. is daar dan een gereed product, waarvan u zelf mag bepalen is het nu een huisei of een eihuis. Succes met het maken hiervan.

Auteur: Jan van der Ploeg
Getekend: Jos Toussaint

Cursus Snijdend Houtdraaien
door
Christiaan Jörg

In kleine groepjes (max. 3 personen) leer je op een grote bank (Wema, Jet) met zelfvertrouwen en plezier je hobby uit te oefenen.

Basiscursus I en II (8 x 4 uur) € 350
Voor mensen die willen beginnen (I) en draaiers die het juiste spoor nog niet gevonden hebben (II).
Vervolgcursus (4 x 4 uur) € 175
Tussen de centers en voor de kop. Het uitbouwen van de reeds geleerde kennis en kunde.

Inschrijfformulier en informatie
Christiaan Jörg W. Heukelslaan 6
3581 SP Utrecht
Tel. 030 – 2513 684
christiaanjorg@wanadoo.nl

www.christiaanjorg.nl

Amfora - vaas met losse voet

Een Amfora is een min of meer lange vaas al of niet voorzien van een voet, hals en oren (of handvatten). De vorm is vermoedelijk ontstaan bij de oude zeevarende volken rond de Middellandse Zee. Daar werden Amfora's op grote schaal gebruikt als minicontainers voor o.a. olijfolie, granen. Het woord Amfora stamt uit het Grieks en is een verzamelnaam voor gebakken aardewerken vaten. De vorm veranderde in de loop van de tijd . De Grieken gaven ze later een brede vaste voet. Omdat de vorm mij aansprak heb ik eind 2001 een Amfora gedraaid in iep en een grotere in es (te ver) voorgedraaid in 2003. Zie tekeningen.
Het maken van vazen zonder voet is wellicht aardig, maar ze nemen wel veel plaats in, ze rollen weg en op zijn kop zetten is geen oplossing. Hoe je aan een conische punt een losse voet maakt was iets om over na te denken. November 2006 ben ik maar eens begonnen om de kleinste (eerste) te voorzien van een los noten voetje. Als de ondergrond hard en vlak is blijft de vaas goed staan, dat viel niet tegen. Het nadeel van dit voetje is dat de karakteristieke vorm van de onderkant van de vaas vervaagd. De tweede vaas van mooi getekend essen is als volgt afgemaakt:

AMFORA 1
januari 2007
ontwerp: A.van der Wouden
getekend: J.D.Toussaint

AMFORA 2
januari 2007
ontwerp: A. van der Wouden
getekend: J.D.Toussaint

2 Alternatieven, zie tekst

1) Eerst een losse hulpvoet gedraaid met een aangrijppunt voor de spankop met een zo passend mogelijke uitholling voor de puntvormige voet.
2) Voor de opspanning aan de andere kant is van een reststuk hout een drukstuk gedraaid in en op de opening van de vaas. Daar zo goed mogelijk een punt uitgemeten voor het tegencenter.
3) Daarna de vervorming opgemeten door op een aantal punten de afstand te meten tussen het werkstuk en de leunspaan. Speling voldoende ondanks het vervormingsverschil van 8 a 10 mm.
4) Het werkstuk uitgespannen en de uitholling van het aangrijppunt en de vaasvoet ingesmeerd met constructielijm. Daarna het geheel weer ingespannen en onder enige voorspanning gezet en ca. 12 uur laten uitharden.
5) De vaas aan de buitenkant zo goed mogelijk in vorm gedraaid. Dit moest voorzichtig gebeuren in verband met hoogte verschillen bij een natuurlijke scheur, een grote kwast van een zijtak e.d. Het was nodig om tussen de bovenkant van de vaas en het drukstuk een schuimrubber matje te plaatsen i.v.m. de niet vlakke aansluiting en het gepiep wat daardoor ontstond.
6) De vaas is daarna met een flexibele schuurschijf (d = 125 mm) op een boortol mechanisch opgeschuurd (grit 180 - 240 - 320 - 400). NB. Bank en boortol langzaam (400 omw./min) laten draaien. Dan met meubelolie opgeschuurd met grit 400 en 600.
7) Dan het tegencenter los gemaakt en de draaibril gemonteerd, zodat de bovenrand van de vaas kon worden afgewerkt en de vaas verder kon worden uitgehold. Bij de hals was er weinig speling, zodat de wanddikte bij de aansluiting op een paar punten maar 2 à 3mm. bedraagt.
8) De uitholling was redelijk te doen tot ca. 27cm diepte. Streefdikte wand ca. 6 tot 8mm. Dieper kwam je in min of meer kops hout, over en langs de eerder genoemde scheur en dat kon met het zelfgemaakte gereedschap niet goed uitgedraaid worden. Om het uitdraaien makkelijker te maken en stofvorming tegen te gaan heb ik met de plantenspuit regelmatig water verstoven in de vaas. Eigenlijk had ik ook wat vloeibare zeep moeten toevoegen. Uiteindelijk is de vaas ca. 34cm uitgehold en bij een totale hoogte van 43cm kan dat ook wel.
9) Daarna is de draaibril in verband met de

benodigde draairuimte omgekeerd en is de vaasvoet afgedraaid en dus ook het overgrote deel van het aangrijppunt. Toen het aansluitstukje nog een diameter had van ongeveer 6mm heb ik dat doorgezaagd en kon de vaas van de bank. Het laatste stukje is met de hand afgewerkt en geschuurd, waarna de vaas, waar nodig met de hand is opgeschuurd met grit 400. De buiten- en de binnenkant van de hals zijn nat nageschuurd (grit 400 en 600) met meubelolie. De rest van de binnenkant is met een lange brede penseel behandeld met lijnolie.
De volgende dag is op de buitenkant weer meubelolie aangebracht en na een paar uur opgewreven met een schone doek.

10) Daarna is er een eiken voetje gemaakt met 5 verticale houten pinnen voor de horizontale steun en een ca. 8mm. diepe uitholling voor de verticale steun. Hier komt de onderzijde van de vaas al beter tot zijn recht. Later is er nog een opengewerkt voetje van taxus gemaakt.

Al met al een leerzaam werkstuk. Wellicht maak ik nog eens een grotere in 2 of 3 delen.

september 2007
Auteur: Adri van der Wouden
Getekend: Jos Toussaint

Hout- en Metaalbewerkingmachines

Roblandcombinatie
Metaaldraaibanken
Metaalafkorters
Co² MigMag
Tig lasapparatuur

Kappert Machines Raalte

Tel. 0572 - 35 32 79 ***www.kappertmachines.nl***

IN BEELD: Wim Auée (1936)

Van timmerman naar een creatieve houtbewerker

Wim werd geboren in Maarseveen, in een gezin van acht kinderen, te weten vier meisjes en vier jongens. Zijn jeugdjaren verliepen als velen van ons: de eerste zes jaren Gewoon Lager Onderwijs (verlaten in 1948). Daarna Mulo A waar hij er na drie jaar genoeg van had (1951). Hij had veel meer interesse in het werken met zijn handen dan met zijn neus in de boeken te zitten. Hij besloot te gaan werken. Hij begon in de timmerwerkplaats van de kinine fabriek, beter bekend als ACF, in Maarssen. Gelijktijdig begon hij de opleiding als timmerman aan de avond technische school in Utrecht. In 1955 sloot hij deze opleiding af met alle vereiste diploma's. Hij moest echter direct na de opleiding in militaire dienst. Tot zijn vreugde werd hij gestationeerd

Foto 1

Foto 3

in de timmerwerkplaats van het vliegveld Soesterberg. In 1957 verliet hij de militaire dienst en ging terug naar de ACF. In deze werkplaats leerde hij houtdraaien. Hij kreeg de opdracht tappen te draaien en deze in vaten te slaan. Na twee jaar had hij er schoon genoeg van en hij ging werken bij een stempelmakerij en kreeg de opdracht er voor te zorgen dat er in het bedrijf altijd scherpe boren beschikbaar waren. In de beginfase werd hij nogal eens gecorrigeerd maar hij heeft wel geleerd hoe men gereedschap scherp moest maken. Na korte tijd solliciteerde hij naar een baan bij de Jachtwerf De Klop in Utrecht. Hier werd hij belast met het aftimmeren (met teakhout) van de jachten en het verrichten van laswerk aan de jachten. Hier verbleef hij ongeveer vijf jaar en veranderde daarna van bedrijf. Hij trad toe tot het caravanbouwbedrijf Riant en was hij belast met het betimmeren van de caravans. Wederom na ca. vijf jaren stopte hij bij dit bedrijf. Hierna ging hij werken in de grote bouw als timmerman in de Bijlmermeer. Na een aantal jaren wisselde hij van bedrijf en ging werken bij Aannemersbedrijf Wiegenraad te Maarssen die hoofdzakelijk werkzaamheden uitvoerden voor woningbouwvereniging GOED WONEN te Maarssen. Zijn laatste baan,

Foto 2

waar hij de laatste 24 jaar van zijn werkzaam leven bleef, zoals later in ons gesprek zal blijken. Op zijn 61-ste stopte hij met werken en verhuisde naar Nieuwegein. Interessant is dat hij in een reeks van bedrijven steeds na ongeveer vijf jaar van bedrijf wisselde. Adviseurs op het gebied van carrièreplanning geven hun cliënten ook mee dat zij in de beginfase van hun carrière zo om de vijf jaar moeten wisselen. Het maakt je volgens hen sterker in de markt. Tot zover zijn werkcarrière. Hoe staat het nu met het draaien? Tijdens zijn werkzaamheden bij jachtwerf De Klop in 1960 versierde hij een draaibankje en is toen begonnen met het thuis draaien. Na aanvankelijk veel te hebben gedraaid (zie voorbeelden daarvan in de foto 1 de vaas met bloemen en foto 2 het schattige eendje) richtte hij zijn aandacht ook op het maken van houten kinderspeelgoed zoals op foto 3 "de truck met oplegger". Aanvankelijk voor de kleinkinderen maar later ook voor andere kinderen. Geleidelijk richtte hij zich ook op meer kunstzinnige dingen, wat te denken van de houten standaard met gesmede spijkers uit eeuwenoude eikenhouten balken (foto 4). Toen ik in zijn woonkamer rondkeek ontdekte ik nog veel meer kunst. In zijn werkplaats kon ik vaststellen dat hij zeer goed geoutilleerd is. Draaibank, lintzaag, vandiktebank, slijpstenen, kolomboormachine, veel gereedschap en een geweldige stofafzuiger.

Nu, op zijn 71ste is hij nog steeds zeer actief. Dat moet ook wel als hij de enorme hoeveelheid hout, waarvan een zeer groot deel taxus, die hij nog heeft liggen wil omzetten in mooie stukken. Wij wensen hem daarbij sterkte en veel succes mee.

Roelof C. Schmidt, Everdingen

Foto 4

HEGNER

Importeur van de unieke Tormek water gekoelde slijp system

Voor informatie en aankoop contact Hegner & Ko
Fermiweg 16, 3208KT Spijkenisse
Tel: 0181-647535, Fax: 0181-647311, rob@hegner.nl

www.tormek.com Kijk naar de demo video en het laatste news

TORMEK®
Sharpening Innovation

AFH Fijnhout

DE hardhout specialist voor bedrijf en particulier

- 80 soorten op voorraad
- Teak (o.a. dekdeeltjes)
- Plaatmat. (o.a. Bruynzeel hh)
- Bladen (aanrecht/tafel)
- Fineer
- Eigen zagerij

Amsterdamsche Fijnhouthandel

Minervahavenweg 14 Westpoort 3098 Tel. 020 -682 80 79 Fax 020-684 31 54
e-mail: afh@fijnhout.nl homepage: www.fijnhout.nl

Mijn draaiwerk

Een afwijkende toepassing van afwasmiddel

Afwasmiddel heeft een bijzondere invloed op draaihout. Type "detergent" en "woodturning" in op een zoekmachine op internet en je vindt een hele reeks artikelen over verzeping. Dat het vers hout behoedt voor scheuren, dat het verwerend hout meer stevigheid geeft om het te kunnen bewerken. Dat laatste heb ik met succes gebruikt op berken waarvan de gekapte stammetjes al een poosje in het plantsoen hadden gelegen. Ik heb in het voorjaar een groot aantal miniatuurvogelhuisjes gemaakt. Hans Scholte (AR49) inspireerde me eerst en vervolgens de bomen in de Tolhuistuin in Amsterdam, waar ik in mei 42 huisjes in 20 houtsoorten ophing aan de grote bomen. Iedere boom een huisje in zijn eigen houtsoort, zodat de bomen hun innerlijk toonden (zie: http://members.lycos.nl/HoutObjecten-RikMars/objecten/tht1.htm). Ook was ik in het voorjaar op Corsica. Langs de kust staan daar vele vestingtorens. Die vorm heb ik gebruikt voor het maken van meer vogelhuisjes. In het plantsoen had ik dus dat berkenhout gevonden, voorzien van slaap, zoals dat heet. Ik heb de stammetjes in de lengte doorgezaagd en de helften nat tot stokken gedraaid van ruim 5cm diameter en zo'n 60cm lang en die te drogen gelegd. Langsdraaien was geen probleem, maar bij het recht afsteken van de koppen braken stukje uit.

Na enige weken drogen heb ik de stokken afgedraaid op 50mm precies, zodat het hout in mijn (houten) spantang van 50mm past en op passende lengtes voor huisjes (4cm) en voetjes (2,5cm) gezaagd. De eerste resultaten van de vestingtoren-vogelhuisjes waren teleurstellend. De kopse vlakken bleven veel te ruw naar mijn zin, met uitgebroken stukjes hout, hoe voorzichtig ik ook draaide. Toen kwam de zeepoplossing om de hoek.

Ik kocht flessen afwasmiddel in de supermarkt, de goedkoopste en zonder geurtoevoegingen. In een verdunning van 1 op 1 heb ik het in een bak gegoten en alle voorbewerkte stukjes hout erin gedaan. In een etmaal had het hout zich helemaal volgezogen. Na uitlekken en opnieuw drogen had het wonder zich voltrokken. Hetzelfde verweerde berkenhout is nu veel beter te snijden met een glad resultaat. Het is natuurlijk nog steeds geen iepen, maar met goed scherpe beitels en fijne sneden kon ik tevreden zijn met het resultaat. Zelfs de kantelen lieten zich goed uitsteken met een smal beiteltje.

Rik Mars

AFDELINGSNIEUWS

Afdeling Amsterdam
Bijeenkomsten:
Informatie bij de afdelingscontactpersoon Rik Mars: 020 4904 887 of Rik.Mars@waternet.nl
Voor de agenda, verslagen en opdrachten, zie ook:
http://members.lycos.nl/HoutObjectenRikMars/radius/radius.htm

Afdeling Arnhem-Nijmegen
Onderstaande bijeenkomsten worden in 2008 gehouden op een **zaterdag van 9.30 uur tot 12.30 uur** in het clublokaal 'The Meeting' St. Maartenstraat te Elst (Gld).
Bijeenkomsten:
12 januari: B.L.J.v.d.Lagemaat zal een demonstratie geven hoe hout kan worden gekleurd.
9 februari: Evert Tom Broers zal laten zien hoe een zaag weer scherp kan worden gemaakt. Tevens zal dan de jaarlijkse ledenvergadering worden gehouden.
15 maart: Ger Vervoort voor ons een bekende demonstrateur zal een nog onbekend onderwerp behandelen.
12 april vieren wij ons 12 en 1/2 jarig bestaan tegelijk met de eerste DemoDag RADIUS.
17 mei: Jan Hovens komt ons verrassen met een demonstratie hoe werkstukken met schroefdraad kunnen worden gemaakt.

Afdeling Den Haag
Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Flevohoutdraaiers
Bijeenkomsten: **21 januari, 3 maart, 14 april, 26 mei, 15 september, 27 oktober, 8 december**

Afdeling Haarlem
Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Haarlemmermeer
De naam afdeling "Haarlemmermeer" is vervangen door "Haarlemmermeer e.o." De locatie voor de bijeenkomsten is met ingang van 11 januari 2008: Protestantse Kerk, Havikstraat 5 1171DW Badhoevedorp, Tel.020 6593133 De data voor de volgende bijeenkomsten zijn: **22 februari 2008** en **4 april 2008**, steeds om 13.30 uur.

Afdeling Limburg
Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Lochem
Bijeenkomsten: **28 januari en 3 maart**
Locatie: Kunstlokaal 11, Bosberg 29, Borculo. Aanvang 19.30 uur

Afdeling Noord
Bijeenkomsten: **19 januari, 15 maart, 17 mei, 13 september, 15 november**
Inloop: 12.00 uur, aanvang 12.30 uur.
Locatie: dependance stadswerkplaats groningen, Antillenstraat 2

Afdeling Noord-Holland Noord
Bijeenkomsten: **dinsdag 8 januari, donderdag 28 februari, dinsdag 8 april, dinsdag 27 mei, donderdag 28 augustus, donderdag 2 oktober, dinsdag 25 november.**

De avonden zijn in het dorpshuis "de oude school"
Dorpstraat 72, 1711 RK Hensbroek
De avonden beginnen om 19.30 uur

Afdeling Rotterdam
Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Utrecht
Werkgroep 'De Lekstroom'
Bijeenkomsten: steeds op woensdagmiddag 14.00 uur op de volgende data: **13 februari, 26 maart, 7 mei en 11 juni**.
Locatie: de Oude School te Lopikerkapel

Afdeling Veluwe
Bijeenkomsten: de volgende zaterdagen **16 februari, 17 mei, 13 september, 13 december**

Locatie: een zaal van de Sionskerk, Asseltseweg 6, 8161 VV Epe

Afdeling De Waarden
Bijeenkomsten: **28 januari, 23 februari, 29 maart, 3 mei, 30 augustus, 4 oktober, 15 november, 20 december.**
Locatie: Adrie Bezemer

Afdeling Westelijk Noord Brabant / Zeeland
De Scheldedraaiers
Bijeenkomsten elke eerste zaterdag van de maand in Het Ambachtencentrum, Kattendijksedijk te Goes.
Aanvang 09.30 uur. Ook leden uit andere afdelingen zijn, na overleg, van harte welkom.

AGENDA

16 februari 2008
Gecombineerde vergadering bestuur en acp´s
Locatie: De Schalm in De Meern.

29 februari 2008
Internationale Studiedag ´Hout en Boeken´ te Leuven.
Voor meer informatie zie http://www.theo.kuleuven.be/page/hout_en_boeken/

1 tot 31 maart 2008
Tentoonstelling behorend bij de presentatie van het boek ´Hout in boeken, houten boeken en de fraaye konst van houtdraayen´.
Locatie: K.U. Leuven, Maurits Sabbebibliotheek
De Beriotstraat 26 BE-3000 Leuven
Openingsuren: maandag – vrijdag: 08.30 -19.00 uur, zaterdag 08.30 – 12.30 uur
Toegang is gratis.

12 april 2008
Regionale DemoDag
Locatie Hogeschool Van Hall Larenstein te Velp (bij Arnhem).

3 mei 2008
Algemene ledenvergadering
Locatie De Schalm in De Meern

1 november 2008
Landelijke DemoDag
Locatie De Schalm in De Meern

Ook in 2008 verzorgt de Stichting Nationaal Restauratie Centrum te Amsterdam diverse interessante cursussen, ook voor de houtdraaier. Zoals Restauratie Timmerwerk, Restauratie Technieken, Ambachtelijk snijden in hout, Basisvergulden met bladgoud, enz. Voor meer informatie zie www.restauratiecentrum.nl of mail naar info@restauratiecentrum.nl of bel naar 020 623 7791. Een brochure met meer informatie over alle cursussen is beschikbaar.

MUTATIES LEDENLIJST

Nieuwe leden:

- Esch, M.M.G. van, St. Oedenrode
- Fokkinga, J.D., Delfgauw
- Hagedoorn, F., Nederhorst Den Berg
- Hassink, M.B., Hasselt
- Hennik, J. van, Zoetermeer
- Jansen, J.R., Ekeren (B)
- Janssen, J.G., Elst (Gld)
- Koning, R. de, Schiedam
- Maas, M., Goes
- Meerhoff, A.J.B., Zaandam
- Meester, J., Hoorn (NH)

Verhuisd naar

- Bouma, A., Ikesingel 9 Hemrik
- Erkamps, F.C., Middelweg 90b Uitgeest
- Schuitema, S., Houtsnip 10 Veldhoven

Overleden:

- Schuurman, H.J., Varsseveld, lid sinds 1998

TE KOOP

Te koop nieuwe natslijper, fabrikaat Tormek
Prijs 280.00 Euro
(nieuw prijs 449.00 Euro)
G. Sneijders
Rijnlaan 43, 5704 HX Helmond
tel. 0492 513 550

Houtdraaibank, merk Scheppach
Ca. 4 jaar oud, 100 cm tussen de centers en 60 cm diameter.
J.J.M. Pijnappel
St. Annastraat 33, Nijmegen
Tel. 024 323 881

In memoriam Harry Veldhuis

Op 12 november j.l. is na een lang ziekbed Harry Veldhuis overleden. Hij was een trouw lid van de afdeling Arnhem-Nijmegen en sloeg geen bijeenkomst over. Velen die de landelijke Demodagen bezochten, zullen hem herinneren als de draaier in zijn rolstoel die er elke keer was. Ondanks zijn handicap bleef hij actief, zowel thuis als daar buiten.
Wij verliezen een vriendelijke en deskundige collega. Wij zullen hem missen. Wij wensen zijn vrouw de kracht toe om het verlies te dragen.

Namens afdeling Arnhem-Nijmegen, Jos Toussaint

Een peulenschil

Naar aanleiding van een artikel van Jan Hovens in AktieRadius 49 over het draaien van taguanoten, heb ik tijdens de jubileumbijeenkomst in het Archeon een paar noten aangeschaft bij Memenco. Het viel met mijn calvinistische zuinigheid niet te verenigen het grootste deel van het materiaal, te weten de schil, weg te gooien. Door voorzichtig een kapje van boven- en onderkant af te draaien hield ik een wat onregelmatig hulsje over. Met een stukje palissander, wat passen, meten, draaien en prutsen ontstond dit doosje. Afmetingen: hoogte 95mm, diameter 37mm. Jan Hovens heeft een dergelijk doosje op een internetforum getoond. Hij wist mij te vertellen dat dit geen tagua- maar een uxinoot is.

Wassenaar, 20 oktober 2007, Hans Scholte

Kritiek gewenst

Een klein jaar geleden heb ik een doosje gedraaid, 87mm hoog van pau amarello met coromandel deksel. Hoewel ik het niet als een geheel mislukt project zie, ben ik niet helemaal tevreden over het resultaat. Het lukte me echter niet om vast te stellen waarom. Op een van de internet fora waarop ik actief ben bestaat een rubriek 'Critique required'. Daar getoonde werkstukken worden door andere forumleden van kritiek voorzien. Onder andere Mark Hancock, een bekende houtdraaier uit Groot Brittannie, gaf buitengewoon leerzaam commentaar. Lezers van AktieRadius nodig ik uit om suggesties tot verbetering van dit doosje te sturen naar: johannes.g.scholte@gmail.com

Wassenaar, 21 oktober 2007, Hans Scholte

Houtherkennen met de loep (Cursus van NEHOSOC)

- O.l.v. Iep Wiselius (Houtanatoom / houtspecialist)
- Data: zaterdag 19 jan., 09 feb. en 08 maart 2008 (oefendag) van 10.00-15.00 uur
- In Cabauw (gem. Lopik).

Houtsoorten herkennen met het blote oog is moeilijk door veranderingen van kleur, zaagwijze en afwerking. In de cursus 'Houtherkennen met de loep' leer je iets over plantensystematiek en stap voor stap hout aansnijden, de houtanatomie door verschillende vlakken en weefsels die in hout voorkomen te meten en beoordelen. Ook de verschillende eigenschappen die uit de houtanatomie afgeleid kunnen worden komen ter sprake. Aan het eind van de cursus probeer je zelfstandig de verstrekte of door de cursist meegebrachte houtsoorten op naam te brengen met behulp van een determinatietabel. Houtsoorten zijn na deze cursus ook zonder loep beter te herkennen. Een cursus voor houtliefhebbers en houtbewerkers, voorkennis is niet vereist.
Informatie en opgeven Iep Wiselius e-mail: houtadvies-iwra@kpnplanet.nl
Tel 075 6160556 / fax 084 710 82 75

WORKSHOP (HAND)MICROSCOOPPREPARATEN MAKEN (CURSUS VAN NEHOSOC)

Door een aantal cursisten van de cursus 'Houtherkennen met de loep' is gevraagd om een cursus 'Microscooppreparaten maken'. Doel is hout met de microscoop te kunnen bestuderen. Bij voldoende belangstelling wordt **zaterdag 15 maart 2008** een **workshop (hand)microscooppreparaten** maken georganiseerd. De maximaal 10 deelnemers gaan als alles volgens plan verloopt met microscooppreparaten van ± 10 verschillende houtsoorten naar huis. Kosten inclusief reader en alle materialen € 70,-.
Deelnemers aan deze workshop dienen de beginnerscursus gevolgd te hebben of gelijke kennis te hebben.
Deze workshop wordt ook in Cabauw (gem. Lopik) gegeven. Voor aanmelden en/of meer informatie Iep Wiselius.
Informatie en opgeven Iep Wiselius e-mail: houtadvies-iwra@kpnplanet.nl
Tel 075 6160556 / fax 084 710 82 75

DemoDag voorjaar 2008

Zoals in de vorige editie van AktieRadius reeds werd aangekondigd, zal de afdeling Arnhem / Nijmegen de eerste DemoDag in 2008 organiseren.
Noteer vast in uw agenda: 12 april 2008.
Locatie: Hogeschool Van Hall Larenstein te Velp (bij Arnhem).
Wij zijn reeds doende de invulling van deze dag rond te maken. Wij wijzen graag nog op de eerder vermelde uitdaging: "Maak een gedraaid houten object dat op enige wijze is gecombineerd met koper".

Hans Onstein.

Spoetnik

Heeft u het ook wel eens, je wordt 's nachts wakker en je komt niet meer in slaap. Dat is natuurlijk vervelend, maar ik krijg een idee om een kunstwerk te draaien. 's Morgens na het ontbijt zet ik het idee op papier. Ik had van een draaimaat Birmees teak gekregen, in lagen gelijmd tot 8cm dik. Na wat lijmwerk ga ik aan de slag. Ik draai een halve bol van 160mm en plaats daaronder vier pootjes, (bolletjes van 20mm van beuken). Verder draai ik in volgorde een bol van 107, 70 en 40mm. Deze plaats ik in volgorde van dikte boven elkaar en bevestig ik ze met messing rond 6mm. Het draaiwerk is geschuurd met korrel 240, 320 en 400. Vervolgens heb ik verder geschuurd met EEE-Ultra-poliswax tot korrel 1200. Als afwerking heb ik Sellawax glow gebruikt met een verrassend resultaat. Mijn kunstwerk kreeg de naam Spoetnik

Aad Sneeboer, Noord-Holland Noord

MEMENCO

Machines, gereedschappen, hout en toebehoren voor de creatieve houtbewerker

Memenco levert al vele jaren machines, gereedschappen, hout en toebehoren aan de creatieve en ambachtelijke houtbewerker.
Door eigen import uit ondermeer Australië, Engeland, Nieuw Zeeland en de Verenigde Staten, kan vaak tegen concurrerende prijzen geleverd worden.
Bekende merken en namen zoals Ashley Iles, Craft Supplies, Crown Tools, Danish Oil, Eze Lap, Henry Taylor, Scheppach, Teknatool, Tormek, en sinds kort het eigen merk WHT.

Nu in de picture:

Teknatool Nova 3000
Prijs: € 1.250,00

6-delig HSS beitelset
Prijs € 125,00

Meer weten? Bekijk dan de website www.memenco-europe.com, of bel 0528 – 266362.
Bezoekadres (na telefonische afspraak): Hoofdstraat 46, 7921 AM Zuidwolde.

Bastschaaltje

Je krijgt een mooi ingepakte surprise van je kleinzoon. Wat doe je als blijkt dat er een mooi blok openhaard hout in zit (zie foto 1)? Dan bekijk je het goed en maakt een plan. De diameter bleek ongeveer 10cm en het rechte stuk (voor de uitbolling) ca. 15cm.
Zet in het midden van 10cm en 15cm een centerpunt en trek met een passer een cirkel van 15cm diameter.

Foto 1

Boor op het centerpunt een gat voor de aanwezige bevestigingsschroef. Boor dit gat niet zo diep dat deze straks in de bodem van het schaaltje te zien is. Zaag de koppen op de lintzaag rond (zie bovenaanzicht). In de tekening (zijaanzicht) is de hoogte van het blok met een halve diameter getekend. Als de hoogte minder is, zal het schaaltje straks ook minder diep worden en wordt de buitenstraal en ook de

Foto 2

Foto 3

binnenstraal groter (zie fase 2a en 3a). Zijn we hier klaar mee, dan kunnen we het blok op de draaibank gaan opspannen. Bij het opspannen met een schroefbout steun ik m.b.v. een U-vormige steun (strip) tegen de ronde kant van het blok (zie foto 2). Dit om buigen en trillen van het blok te voorkomen. (langdurig buigen van de opspanschroef kan tot breuk leiden).

Foto 4

Als het blok goed is opgespannen (zie fase 1 en foto 3), dan kan met het afdraaien worden begonnen. Begin met een laag toerental om verrassingen door onbalans te voorkomen. Vlak de kant waar de zwaluwstaart moet komen (zie foto 4) en breng de zwaluwstaart aan als het vlak voldoende groot is (diameter van zwaluwstaart is afhankelijk van de klauwplaten). Nu kan de buitenstraal worden aangebracht. Als de onbalans is bestreden kan een

Foto 5

Foto 7

hoger toerental worden ingesteld. Dit werkt prettiger omdat het werkstuk blijft roffelen door de lange kanten. De buitenstraal moet echt doorlopen tot aan beide kanten van de mantel (schors). Als we dit niet doen zal straks de schors op de rand niet doorlopen. Daar is dan niets meer aan te doen.
Hebben we een blok met een doorsnede van een halve cirkel dan zal de buitenste straal kleiner zijn dan wanneer een minder dik blok

Foto 6

wordt gebruikt. Als de buitenkant klaar is, schroeven we het werkstuk los en verwijderen we de bevestigingsschroef (fase 2a en foto 5). We draaien het werkstuk 180°, zodat we nu het werkstuk met de zwaluwstaart kunnen bevestigen. (fase 3 en foto 6). Nu kan de binnenkant worden uitgedraaid. Ook hier zal het roffelen van het werkstuk doorgaan. Blijf op je hoede en voorkom dat je klappen krijgt van de lange kanten van het werkstuk of dat je bekneld raakt tussen het werkstuk en de leunspaan. Zet de guts steeds met weinig aanzet tegen het werkstuk en werk steeds van de rand naar het middelpunt toe (fase 3a en foto 7).
Houd de bodemdikte in de gaten door af en toe te meten. De buiten- en binnenkant moet met de guts meteen de eindgladheid krijgen, want schuren is nauwelijks mogelijk. Ook het eventueel nabewerken met was, beits e.d. zal in stilstand moeten worden gedaan. Het eindresultaat is te zien op foto 8.
Succes met je eigen werkstuk.

Jos Toussaint, Rheden

Eindresultaat

Met de Gulden Snede naar kerst

Inleiding

In deze donkere tijden voor kerst houden de Flevohoutdraaiers zich bezig met een sfeerlichtje, in een bol, op een voet, dat qua vorm aan de zgn. 'Gulden Snede' moet voldoen. Het onderstaande verhaal geeft een beetje een idee wat dit betekent. Als we ons bezig gaan houden met deze materie zijn we bezig met 'schoonheidsleer' of in het Grieks met 'esthetica' en we noemen dit ook wel 'kunst'. Want, volgens een definitie: kunst is de leer, de wetenschap, die zich bezig houdt met het schone. Het zijn heel oude filosofieën en zijn beoefend door o.a. Aristoteles, Socrates en zijn leerling Plato uit de 5e eeuw. Een gezegde van Plato is:

De hoogste ideeën zijn: het Ware, het Goede en het Schone.

Dat wat wij waarnemen is daarvan slechts een gebrekkige afspiegeling.

Anders gezegd: de esthetica is de filosofische bezinning op de kunst.

Kunst kun je dan op 10 onderdelen toepassen nl.:

vormgeving, harmonie, verhouding, kleur, orde, symmetrie, ritme, compositie, maat en grootte.

Een stelling van Aristoteles luidt:

Een ding of (draai)werkstuk, samengesteld uit verschillende delen,

kan slechts schoonheid bezitten als zijn delen in een zekere orde zijn gerangschikt en bovendien afmetingen hebben die niet willekeurig zijn,

want het schone bestaat in orde en grootte.

Plato zei:

Schoonheid is een eenheid en zuiverheid van vorm, grootte en orde want de schoonheid van de dingen bestaat in hun symmetrie en hun maat.

De leer van Plato heeft grote invloed gehad op de kunstperiode van de Renaissance omdat toen werd teruggegrepen op de antieke Griekse en Romeinse kunst. De beeldende kunst kent drie terreinen:

Beeldhouwkunst, Schilderkunst en Bouwkunst of Architectuur.

figuur 1 Constructiefiguur Gulden Snede

Met heeft veel onderzoek gedaan naar de juiste, mooiste verhoudingen en ontdekte dat dit kon volgens de z.g. 'Gulden Snede' (zie figuur 1). De definitie hiervan is: Een lijnstuk is te verdelen in twee delen zodanig dat: het kleinste deel zich verhoudt tot het grootste deel als het grootste deel tot het hele lijnstuk. In de constructiefiguur is BC = ? AB. Men kwam toen tot de verhouding: AD : DB = 61,8 : 38,2 en AB : AD = 100 : 61,8

Door deze waarden op elkaar te delen komt men op het getal 1,62 en andersom gedeeld 0,62 (afgerond). Ma of M = Major = grotere en Mi of m = minor = kleinere. Leonardo da Vinci (denk ook aan de da Vinci Code) zocht de juiste verhoudingen in het menselijke lichaam (zie figuur 2). Heel veel onderdelen hiervan voldoen inderdaad aan de verhouding van de Gulden Snede. Zo is de verhouding:

Navel tot voetzool

---------- = 1,62 M = Major m = minor

Navel tot kruin

Figuur 2

Deze verhouding sprak erg tot de verbeelding. De navel, waar ieder mens negen maanden door gevoed is, had in de loop van de evolutie best 10cm hoger of lager kunnen komen te zitten. Maar het feit dat dit niet is gebeurd, kon niet toevallig zijn. Hier moest een Schepper of, wat we tegenwoordig zouden zeggen, een 'Intelligent Designer' verantwoordelijk voor zijn. Men noemde deze verhouding dan ook 'esthetisch volmaakt' of zelfs de 'goddelijke maat' en veel verhoudingen in de Renaissance zijn hierop gebaseerd. Ook als een schaal volgens de Gulden Snede wordt ontworpen krijgt men een prachtige verhouding. Hier zijn de randen minor en de uitgeholde schaal Major (zie figuur 3).

Sommige ontwerpers willen zich niet laten beïnvloeden door de kleur van het hout maar alleen door de vorm. In Betoverend Hout staan een paar prachtige voorbeelden van Maria van Kersteren. Zij zocht naar een rustige houtkleur die ze dan ook nog met een verdunde acrylverf

figuur 3
Een schaal volgens de Gulden Snede

afwerkte (zie Betoverend Hout blz. 40-42). Want naast de vormen en verhoudingen zijn er voor de meeste houtdraaiers meer zaken die een rol spelen om tot een 'mooi' ontwerp te komen. Zo spelen de kleur van het hout, de vlammen, het draadverloop, de groeiringen allemaal een rol. Om enkele te noemen:

De witte kleur van berken en essen heeft overeenkomst met ivoor en is 'duur'.

Kersenhout is 'vriendelijk' en 'licht'.

Notenhout is 'edel' en 'voornaam'.

Warrig hout, bijvoorbeeld uit een wortel is 'wild'.

Het sfeerlichtje op voet

Ontwerp 1 (zie figuur 4)

Nu dan het ontwerp van het sfeerlichtje, in een bol, op een voet. Omdat er een aantal onderdelen in verwerkt moeten worden, kunnen we de Gulden Snede op meerdere manieren toepassen. Het uitgangspunt is het waxinelichtje met een diameter van 40mm en een straal van 20mm. We kunnen zeggen dat 20mm minor is en de beide randen Major: 20 x 1,62 = 32,4mm. De diameter van de bol wordt dan 40 + 2x32,4 = 105mm.

De totale hoogte van de bol noemen we m = 105mm. De hoogte van de steel wordt dan: M = 1,62 x 105 = 170mm. Voor de diameter van de voet lijkt me dat we hiervoor het beste ook 105mm kunnen nemen.

Ontwerp 2 (zie figuur 5)

Een andere manier is om de diameter van de bol m: 40 x 1.62 = 65mm te nemen. De hoogte van de steel wordt dan M: 65 x 1,62 = 105mm. Dit geeft een veel kleiner ontwerp. In beide gevallen is het mogelijk om bol en voet in één geheel te draaien. Ook kan er een losse bol in de voet worden gemaakt.

Voor de houtsnijders onder ons kan ook de bovenkant van de steel in 'vingervorm'(rechts)

of in tandvorm (links) worden uitgesneden. Volgens mij heel mooi. (zie figuur 6).

Jammer dat er geen foto van het resultaat afgedrukt kan worden om te zien hoe het geworden is, maar er is nog niets klaar. We zullen iets opsturen naar de volgende AktieRadius.

Bronnen:

Standaard Encyclopedie Betoverend Hout: De prachtige gids van de tentoonstelling van RADIUS, 12 – 27 november 1999 in Culemborg, met de uitstekende inleiding van Roelof C. Schmidt. Regels voor vormgeving: In AktieRadius 29 van Joop Morsink Ontwerpen hoeft niet moeilijk te zijn: AktieRadius 51 van Roelof C. Schmidt.

Auteur: Ab Strijker
Getekend: Jos Toussaint

figuur 4
Sfeerlichtje ontwerp 1

figuur 6
Afwerking bovenkant van de steel.

figuur 5
Sfeerlichtje ontwerp 2

www.craftsupplies.nl

Online winkel voor de houtspecialist

E-mail: info@craftsupplies.nl
Tel: 06-41 674 523

Hout - Fineer - Gereedschappen - Draaiaccessoires - Afwerkingsmaterialen - Schuurmaterialen - Ivoor

De VUT ingedraaid

Christiaan Jörg geeft uitleg over de afwerking

Geen bedrijfsvoeringanalyses meer, geen audit uitvoeren van politieregio's, geen integrale veiligheidszorg van gemeenten ondersteunen. De tuin in orde, het huis op kleur, tijd voor tijd-invul-tijd.
Eén ijkvraag: wat vond ik "vroeger" leuk, waar vermaakte ik mij toen mee, wat boeit mij nu?
Mij boeit architectuur en in het bijzonder vormen - design. In mijn jongere jaren maakte ik haardbankjes en bloembakken naar eigen vorm en inzicht. Hout en vormgeving werd het oriënteringspunt. Een professionele aanpak een tweede criterium. De zoektocht leverde twee ankerplaatsen.
Een gepensioneerde antiekrestaurateur / meubelmaker nodigde mij uit een dag in de week onder zijn leiding zijn klantenwerk uit te voeren.

Flessenstop in de was

Draaibank thuis

Internet leverde mij "AktieRadius" in de richting van www.christiaanjorg.nl, snijdend houtdraaien op professioneel niveau.

Na een eerste kennismaking en oriëntatie in zijn werkplaats in Utrecht volgden nog enkele maanden van "is dit wat ik wil - kan ik dit wel - durf ik wel zo'n scherpe beitel tegen een weerbarstig stuk hout zetten?"
In mijn hoofd ontstonden vormen van schalen, vazen of gewoon vormen die in elke willekeurige stand weer een ander lijnenspel en begrenzing laten zien; de oude auditgedachte: visie-beeld-materiaal-werkwijze-resultaat.
Doen dus.

Object

Sierlicht eiken op kleur met azijn/staalwol Schaal

De eerste houtdraailes.

Een door vakkennis gedreven man met een scherp oog voor techniek (snijdend draaien), vorm, detail en afwerking, praat een les lang over veiligheid en happers. Mijn angst "durf ik dit wel met zo'n scherpe beitel" werd ruim gevoed. Zie je wel. Toen echter een langwerpig vierkant blok hout van voor mij onbestemde herkomst in de JET werd gezet begon de ellende echt goed. Zo zet je de beitel ertegenaan - eerst de vouw, wat bij mij gedachten opriep als: vrouw en kinderen eerst. De sturende hand van Christiaan geleidde mijn hand met beitel en al langs het hout. Aan het eind van de dag was het vierkante hout van vorm veranderd. Ik vatte moed en dacht, daar draai ik mij wel uit. Thuis cilinders draaien van gekregen, zeer droog eikenhout. De beitel klappert als een kunstgebit bij 20 graden onder nul. Gelukkig leerde Jörg ook het slijpen van de beitels of beter gutsen. De laatste van 8 beginnerlessen is in zicht. Op mijn draaibankje - een bedrieglijke nabootsing van de JET 1236 - blijf ik oefenen, hetzij voor de open haard of voor een kennis, die één keer opmerkt iets mooi te vinden en er vervolgens aan vast zit. Bij het begin van elke les wordt het thuisdraaiwerk beoordeeld op techniek, houtkeuze en vorm. Mag het design heten, kunst of is het gekunstelde huisvlijt. Een kritische beoordeling waar je verder mee kunt, doorspekt met technische, chemische en fysische aspecten van hout en be- en afwerkingsproducten. Op de foto's een impressie van mijn vorderingen, na een half jaar Jörgiaanse les.

Schaal

O ja, die meubelmaker bracht mij op de weg tuinmeubels voor kinderen en volwassenen te ontwerpen en in opdracht te maken. Ook vormgeving. Misschien wel zingeving. Had Abraham Maslow toch gelijk met zijn behoeftepiramide? Ik heb mijn draai gevonden!

Jan Pranger

Sierlicht ziek iepenhout

Verslag van de DemoDag van 10 november 2007

Bij het binnenkomen in De Schalm en het zien van zoveel activiteit, realiseerde ik me dat diverse (bestuurs)leden en leveranciers er al bijna een dag werken op hadden zitten! 's Morgens vroeg de draaibanken en toebehoren inladen, naar De Meern rijden en daar alles naar binnen rijden en plaatsen. En de diverse leveranciers zijn waarschijnlijk vrijdag al met het inpakken begonnen en zaterdag vroeg opgestaan om naar De Meern te rijden.
Ik vond het een van de betere DemoDagen, het was gezellig druk en de nieuwe activiteiten 'kunst uit geschonden hout' en de oefening in houtherkenning waren een succes. Het mooiste kunststuk uit geschonden hout was gemaakt door Adrie Bezemer, de 2de prijs was voor Berend van de Lagemaat en Jan Pranger, hij is pas begonnen met houtdraaien, wist de 3de prijs te winnen. Dhr. M.P. Verburg uit Nijkerk had 14 van de 20 houtsoorten goed en scoorde hier mee de 1ste prijs in de oefening houtherkenning. Voor degenen die een volgende keer beter willen scoren op dit onderdeel verwijs ik naar de aankondiging van de cursus Houtherkenning elders in dit blad.
Zelf heb ik de lezing van Ron Zaltbommel bijgewoond over schuren en afwerken van hout. Nooit geweten dat er overeenkomst is tussen het kiezen van een vrouw en het kiezen van een houtafwerkingsprodukt. Een interessante lezing die hopelijk een vervolg krijgt in de vorm van een (of meerdere) artikelen in AktieRadius. De DemoDag-bal rolt nu richting Arnhem / Nijmegen, de leden van deze afdeling zullen vast proberen de goede score van De Lekstroomdraaiers te overtreffen.

René Wetzels

De unieke kans voor het aankopen van
exclusief rondhout
(ca. 30 verschillende houtsoorten)
De twaalfde Nederlandse Rondhout Veiling
Zaterdag 23 februari 2008
"Cafe-restaurant De Koperen Kop"
Centrum van Het Nationale Park De Hoge Veluwe
E-mail:houtveiling@bosgroepen.nl
Info: www.bosgroepen.nl

Waar kiest de vormgever in hout
U zoekt Japanse zagen en beitels, 'n schaaf van Lie-Nielsen of Clifton. Of een perfecte houtdraaibank met opspange-
reedschappen voor klein en groot werk en keuze uit honderden houtdraaibeitels. U bent meubelmaker of houtsnijder. U wilt
uit de grootste collectie
alles zien en lezen op het gebied van de ambachtelijke houtbewerking. Voortaan vindt
u alles onder één dak! Welkom van dinsdag t/m zaterdag en ook op donderdagavond!
Beekstraat 30
6811 DW Arnhem
Tel.: 026-4451644
Fax: 026-4424435
The Toolbox Book
Carving a figure
WWW.BAPTIST.NL
24 UUR PER DAG!
gereedschappen?
BAPTIST
VOOR HOUTBEWERKERS
houtbewerkers@baptist.nl

Overzicht van cursusprogramma Houtdraaien bij Schulte in Meppen (D)
Beginnerscursus op 18 en 19 januari 2008
Houtdraaicursus door Jean-Francois Escoulen op 23 en 24 januari 2008
Cursus schalen draaien op 7 en 8 maart 2008
Beginnerscursus op 14 en 15 maart 2008
Cursus draad snijden door Jan Hovens op 18 en 19 april 2008
Aanmelden via e-mail: schulte@drechselbedarf-schulte.de
of via tel. 0049 5937 913234

In dit nummer

Van de bestuurstafel	3
Van de Redactie	3
Eihuis of huisei	4
Amfora vaas met losse voet	8
In beeld: Wim Auée	11
Een afwijkende toepassing van afwasmiddel	14
Agenda, afdelingsnieuws enz.	15
Een Peulenschil	18
Kritiek gewenst	18
Houtherkennen met de loep	19
Spoetnik	20
Bastschaaltje	21
Met de Gulden Snede naar de kerst	23
De VUT ingedraaid	26
Verslag van de DemoDag	28
Inhoud en Colofon	30

Lidmaatschap

De kosten van het lidmaatschap bedragen € 25,- per jaar voor 2007 (buitenland € 27,50 per jaar), deze worden vooraf betaald. Wordt men na 1 juli van het lopende kalenderjaar lid, dan wordt men lid tot 31 december van het jaar volgend op dat van aanmelding. Men is lid van de vereniging eerst nadat zowel het inschrijfformulier als de inschrijf- en administratiekosten (€ 5,-) zijn ontvangen. Verzoeke adreswijzigingen tijdig door te geven aan de ledenadministratie. Deze zorgt voor verdere verspreiding hiervan.
Het lidmaatschap wordt stilzwijgend voortgezet, tenzij het lid tenminste 4 weken vóór het einde van het kalenderjaar schriftelijk aan de ledenadministratie bericht dat men het lidmaatschap wil beëindigen.

Colofon

Foto omslag:	Doosje met trouwringen door Jan van der Ploeg Doosje van beuken met slaap en pinakel en ringen van cocobolo. Afmetingen: 75 x 75mm.
Achtergrondfoto:	Hans Scholte
Opmaak en druk:	Drukkerij Ter Burg

Direct **uit voorraad** leverbaar...

ruim 80 soorten **massief** hout

Klik op **www.af.nl** voor meer informatie

In onze ruime voorraad kunnen wij op de ouderwetse manier bestekzoeken. Ook hebben wij een houthobby-zolder waar wij kleinere stukken hout verkopen. Een walhalla voor instrument-bouwers en houtdraaiers. De meeste stukken zijn al geschaafd en alles is per stuk geprijsd. **U bent welkom!**

af

Arnhemse Fijnhouthandel

Driepoortenweg 12, 6827 BR Arnhem

tel: 026-3648435 fax: 026-3630309

NIEUW BIJ VDH

JET

VRAAG NAAR ONZE SPECIALE JET CATALOGUS OF BEZOEK ONZE WEB-SITE WWW.VDHBV.NL

VDH

MACHINES & GEREEDSCHAPPEN B.V.

SHOWROOM: TEXASDREEF 8 • 3565 CL UTRECHT

TEL.: (030) 296 3270 • FAX: (030) 293 6600

INFO@VDHBV.NL • WWW.VDHBV.NL